

NVE – Konesjons- og tilsynsavdelingen
v/ Tor Carlsen
Pb. 5091 Majorstua
0301 Oslo

06.09.2016

Høringsuttalelser for Langset kraftverk i Nesna kommune, Nordland fylke

Bakgrunn

Vi viser til brev der dere ber om Småkrafts kommentarer på mottatte høringsutsagn vedrørende konsesjonssøknaden for Langset kraftverk i Nesna kommune i Nordland fylke.

Følgende interessenter har gitt sitt høringsutsagn i saken:

- Nesna kommune
- Fylkesmannen i Nordland
- Nordland fylkeskommune
- Sametinget
- Dirmin
- Statens vegvesen
- Helgeland Kraft AS
- Hestmannen/ Strandtinden RBD
- FNF Nordland
- Naturvernforbundet

Nesna kommune:

I kommunestyrets møte 20.04.2016, sak 9/16, ble det fattet følgende vedtak:

Vedtak:

*Nesna kommune anbefaler at **konsesjon gis** for utbygging av Langset kraftverk, med følgende forutsetninger til NVE mht. behandlingen av søknaden:*

1. Jordbruk/ skogbruk

Nesna kommune forutsetter at NVE setter vilkår i konsesjonen som gjør at primærnæringene innen jordbruk og skogbruk i området får tilgang til den adkomsten som blir etablert.

2. Biologisk mangfold

Nesna kommune forutsetter at NVE pålegger avbøtende tiltak slik at rødlisteførte plantearter i minst mulig grad blir berørt av utbyggingen.

3. Einmoen vannverk

Nesna kommune forutsetter at NVE pålegger utredning av konkrete tiltak for å sikre driftsnødvendig vannmengde ift. kommunal vannforsyning på Einmoen/ Langset/ Skogsøya.

4. Nedslagsfelt

Nesna kommune forutsetter at NVE i sin konsesjon pålegger prosedyrer og tiltak som minimaliserer faren for redusert vanntilbud til kommunal vannproduksjon i nedslagsfeltet, og heller ikke eventuelle forurensninger av nedslagsfeltet.

5. Annen næringsvirksomhet

Nesna kommune forutsetter at NVE vurderer avbøtende tiltak som kan kompensere for bortfall av attraktivitet og verdi som en nasjonal turistvei medfører for Fv17 i dette området.

Småkraft AS sine kommentarer:

Småkraft takker for positiv uttale fra Nesna kommune.

Den infrastruktur som blir opparbeidet i prosjektet vil under forutsetning av NVEs, Nesna kommunes og grunneiernes tillatelse kunne bli brukt av andre interessenter i området. Småkraft setter ikke begrensning på lovlig bruk av vegger etc.

Det er påvist rødlistearter og viktige naturtyper, fossesprøytsone/ bekkekløft og rikmyr.

Når det gjelder rikmyr er trasevalg og den fysiske nærhet til myren det viktigste. Største ulempe er drenering/ grøfting av myr og kjøreskader som måtte oppstå ved kjøring/ motorisert ferdsel over myren. Den ene rødlistearten, fiolett rødspore, er tilknyttet denne naturtypen. Slik det fremgår av kartet er det mulig å plassere rørgater og veier utenfor myren. Dette vil minimere ulempen.

Fossesprøytsonen som er funnet hadde opprinnelig en B verdi. Ved siste gjennomgang/ befarings biolog ble denne økt til en A verdi. Dette uten ytterligere befarings. Rødlistearten kalklok er påvist, den er knyttet til snøleie-vegetasjon som er i tilbakegang ved temperaturendringer. Den er således mest sårbar for klimaendringer. Ellers er det ikke funnet rødlistearter ref biolog . *Det var lite råteved i området og det ble forgyeves lett etter kravfulle arter.... Spesielt kravfulle arter som er svært fuktighetskrevende er ikke påvist....* Småkraft mener det tydelig kommer frem av rapporten at den bygger på en uvanlig streng vurdering av konsekvensene for Langset kraftverk.

Ulempen er uttak av vann fra elven men avbøtende tiltak med minstevannslipp vil kunne redusere ulempen noe. En av ulempene ved mindre vannføring er at det kan medføre økt vekst av mer høyvokst vegetasjon nær elven som fortrenger vekst av konkurranse- svake moser og fjellplanter. Et avbøtende tiltak kan være å stenge kraftverket noen timer, 2-3 ganger i året, med maks vannføring slik at noe av elvens naturlige spyling/ opprensing langs breddene blir opprettholdt.

Kommunen har et forbruk i Einmoen vannverk i 2014 på under 2 l/s. Småkraft ser det ikke som problematisk å kunne samarbeidet om en felles utnyttelse av vannet i elven.

Kraftverket har detaljert måling av vannmengder i elven og har muligheten til å se utvikling på vannføringen. Dette kan utnyttes for å opprettholde maks vannmengde i høydebasseng. Med et tenkt minstevannslipp på 80 l/s om sommeren og 10 l/s om vinteren vil det alltid være vann nok til vannverket. Utover dette vil restvannføring komme i tillegg.

Høydebassenget vil også kunne operere uten nytt tilsig i perioder i byggefasen da vannet kan være forurenset.

Redusert vannmengde vil gi redusert synlighet på elven. Øverst renner Storåga åpent på berget og tiltaket vil redusere elven som landskapselement. Foreslått minstevannføring vil kompensere for noe av bortfallet. Det er i et normal år 1 mnd med overløp. I et vått år er det ca 3 mnd. Elven vil således fremdeles være synlig men med færre dager enn tidligere. Lengre nede renner elven gjennom skogsareal og noen mindre kløfter og er lite synlig.

Fylkesmannen i Nordland:**Innsigelse**

Med hjemmel i lov av 24.11.00 om vassdrag og grunnvann § 24 tredje ledd, jfr. reglene om innsigelse i plan- og bygningsloven §§ 5-4 til 5-6, fremmer Fylkesmannen i Nordland innsigelse til Langset kraftverk. Innsigelsen begrunnes ut fra vesentlige regionale hensyn hva gjelder naturtypen «Fossesprøytsone».

Reindrift

Av hensyn til reindriften flyttlei i området fraråder Fylkesmannen at det gis konsesjon til Langset kraftverk.

Småkraft AS sine kommentarer:

For kommentar til fossesprøytsonen viser en til svar til kommunen ovenfor.

Reindriften har vår og sommer beite i området, tiltaket vil delvis komme i berøring med dette. I sammenheng med beiteområdet er det også trekkleier i området. Den del som kommer mest i berøring vil være den nedgravde rørgaten fra tunnel til kraftstasjon. Ulempen vil primært være i anleggsperioden. Etter dette vil rørgaten gro igjen og ulempene vil reduseres betydelig. Småkraft mener det viktigste tiltaket som iverksettes vil være dialog med reindriftsutøverne der en planlegger mulige løsninger for en eventuell utbygging. Som det fremgår av utredningen så brukes området sporadisk og ikke hvert år.

Nordland fylkeskommune:

Det **fremmes innsigelse** til planene for Heimstadelva og Kjerringåga kraftverk, Langset kraftverk og Skjerva og Reinfjellelva kraftverk med hjemmel i lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 24 tredje ledd, jf. reglene om innsigelse i plan og bygningsloven §§ 5-4 og 5-6.

.....

Hovedbegrunnelsen for innsigelsen til Langset kraftverk er de viktige naturtypene, rødlistearter og ansvarsarter som er registrert i elva. I tillegg vil tiltaket føre til varige inngrep i snauffjellet, negative konsekvenser for landskap av stor verdi, friluftsområder av stor og svært stor verdi, elva sin status som prioritert foss, redusert opplevelsesverdi for kjørende på kystriksveien og reinens beite- og kalvingsområde.

.....

Småkraft AS sine kommentarer:

Inntaket på Langset kraftverk vil bli plassert på kote 580. Inntaket består av en sperredam og inntaksanordning med lukehus på ca 2x2 m. Oppstrøms sperredammen vil det bli et vannspeil. Tiltaket er således relativt lite av omfang. Inntaket vil bli bygget med helikopter. Slik Småkraft tolker friluftsområde vil inntaket komme fysisk i berøring «Kjølen». For øvrig vil rørgaten være fjellanlegg og ikke komme i berøring med «Veien til fjellet og Munnarhøla». Påhugg vil være i området med eksisterende traktorveg. For elven som viktig landskapselement etc viser en til kommentarer ovenfor.

Sametinget:

Sametinget fremmer innsigelse til alle de 9 prosjektene som er på høring nå.

De vil i sammenheng med innsigelsesmøter og konsultasjoner vurdere å trekke innsigelser.

Småkraft AS sine kommentarer:

Småkraft tar Sametingets innsigelse til etterretning.

Direktorat for Mineralforvaltning:

Langset kraftverk: DMF kan ikke se at tiltaket berører registrerte mineralske forekomster.

Statens vegvesen:

Statens vegvesen kommenterer at veglovens krav til avkjørsler og byggeavstander må opprettholdes.

Småkraft AS sine kommentarer:

Småkraft vil, dersom det blir gitt konsesjon, ta kontakt med vegkontoret for videre behandling etter vegloven.

Helgeland Kraft:

Tilkobling av Langset kraftverk krever oppgradering av nett til Nesna trafo. Nesna trafo har kapasitet til å ta imot ny produksjon. Kostnadene for oppgradering av linje estimert til 15-20 mill.

Småkraft AS sine kommentarer:

Ved en eventuell konsesjon vil vi ta kontakt med nettselskap for søknad om tilkobling.

Reinbeitedistriktet:

Reinbeitedistriktet går imot Langset kraftverk. De mener området er aktivt brukt til vinter, vår, kalving og sommerbeiteland.

Småkraft AS sine kommentarer:

Småkraft viser til tidligere kommentarer ovenfor.

FNF Nordlands:

En utbygging vil berøre flere viktige naturverdier. Tre naturtyper av stor verdi er registrert og to rødlistearter (NT) er påvist. I tillegg er det registrert flere andre naturverdier som antas å være betinget av en god vannføring.

Den reduserte vannføringen i Storåga/Langsetelva vil berøre vesentlige landskaps- og opplevelseskvaliteter. Særlig i øvre deler vil et inntrykkssterkt landskapselement forsvinne med fossen som også er stedvis fremtredende fra Fv17. Inntaket planlegges på snaufjellet og vil således virke negativt på landskapet, selv om det planlegges veiløst. Vannveien vil gå som en trasé gjennom skogen og vil være tydelig i landskapet, selv det vil skje noe gjengroing med tiden. Tunnel og borehull vil kanskje redusere konfliktgraden noe. FNF er forøvrig opptatt av at rikmyra (Storlimyra) ikke utsettes for fysiske inngrep.

NVE skal ta hensyn til den samlede belastningen for økosystemet innenfor et geografisk avgrenset område, jf. naturmangfoldloven § 10. I Nesna kommune er det kanskje ikke mange vannkraftverk, men samla belastning kan ikke vurderes etter kommunegrenser. Som det påpekes i konsesjonssøknaden så er det et press på naturen og fjordlandskapet på Nesnahalvøya som følge av kraftutbygginger. På Sjonfjellet er det et omsøkt vindkraftverk (ikke sluttbehandlet) og av småkraftverk i nærheten nevnes Farmannåga og Laupen kraftverk. Sistnevnte vil redusere verdien av en markant foss i et inngrepsfritt fjordlandskap (inngrepsfritt fra fjord til fjell).

Av hensyn til landskapsverdier, verdifulle naturtyper og samla belastning er FNF negative til en utbygging av Langset kraftverk.

Småkraft AS sine kommentarer:
Småkraft viser til kommentarer ovenfor.

Naturvernforbundet:

Oppsummering:

Naturvernforbundet i Rana og omegn henstiller med dette om at det ikke gis konsesjon til Langset-elva kraftverk. Det er planlagt flere utbygginger i området, og den samlede belastningen må sies å kunne bli stor. Naturvernforbundet i Rana og omegn mener risikoen og ulempene ved denne utbyggingen langt overstiger fordelene, og at det ikke er et reelt behov for denne utbyggingen.

Småkraft AS sine kommentarer:
Småkraft viser til kommentarer ovenfor.

Småkrafts konklusjon:

Som det fremgår av konsesjonssøknad med tilhørende biologisk rapport så ser en at Langset kraftverk har miljømessige og landskapsmessige verdier. Det er imidlertid mulig å avbøte på de negative virkningene.

Småkraft har lang erfaring ved bygging av kraftverk med tilhørende anlegg og mener vi gjør en god jobb ved revegetering og tilbakeføring av bla rørgater. Deler av traseen er lagt fjell og vi vil vurdere om vi kan forlenge den delen av rørtrase som går i fjell for å redusere de negative virkningene ytterligere. Slipp av minstevannføring er et avbøtende tiltak der NVE ved en eventuell konsesjon ta stilling til størrelsen.

Langset kraftverk har en produksjon på ca 16 GWh, noe som er betydelig for et småkraftverk.

Småkraft AS mener fordelene og nytten ved tiltaket overstiger ulempene. Vi mener vilkår for konsesjon til Langset kraftverk er oppfylt, jf vannressurslovens §25.

Vennlig hilsen

Martin Vangdal
Prosjektleder konsesjon